

11.11.11

VECHT MEE TEGEN ONRECHT

Dieter Telemans

Nota Incentive Tranche - Burundi

Griet Seurs, Griet Ysewyn, Line Risch

11.11.11 • 5 juni 2012

1. Inleiding

Bij het afsluiten van het nieuwe Indicatief Samenwerkingsprogramma (ISP) 2010-2013 tussen België en Burundi werd een opvallend nieuw element toegevoegd, namelijk een voorwaardelijke enveloppe of incentive tranche (IT) gelinkt aan goed bestuur. Ook bij de volgende ISP's met DR Congo en Rwanda werd dit instrument in gebruik genomen (zie overzicht kader). De voorwaardelijke enveloppe is een variabele schijf met een aanzienlijk extra bedrag (maximum 1/3 van de totale enveloppe) bovenop de vastgelegde enveloppe voor het ISP, dat na een tussentijdse evaluatie kan worden toegekend als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Het doel van deze variabele schijf bestaat erin de politieke dialoog tussen beide landen aan te wakkeren en de nationale hervormingsagenda van het partnerland te ondersteunen.

De beslissing over het al dan niet uitkeren van de voorwaardelijke enveloppe in Burundi stond gepland voor september 2011, maar is uiteindelijk verschoven naar het tweede trimester van 2012. Het speciale partnercomité tussen de Burundese partner en de Belgische ontwikkelingssamenwerking vond plaats op 31/05 - 01/06. Tijdens dit partnercomité werden alle voorwaarden gezamenlijk besproken. De uiteindelijke beslissing zal later bekend gemaakt worden door minister Magnette.

Het belang van de beslissing rond de variabele schijf van Burundi is groot om verschillende redenen:

- In de eerste plaats biedt het de mogelijkheid om het instrument van de voorwaardelijke enveloppe voor een eerste keer te evalueren. Voor 11.11.11 zijn er reeds **enkele aandachtspunten** die duidelijk naar voor komen en waarover sterker nagedacht moet worden, alvorens dit instrument breder te implementeren. 11.11.11 werkt aan een algemene visie rond de IT en zal de Burundi-case hierin zeker meenemen. Wij vragen dan ook aan minister Magnette om deze opportuniteit met beide handen te grijpen en lessen te trekken uit deze Burundi IT oefening om in de toekomst transparanter te werk te gaan.

Enkele aandachtspunten:

- **De criteria** van de IT moeten haalbaar, maar uitdagend genoeg zijn. Ze moeten meetbaar zijn door objectieve verifieerbaarheid. De criteria zouden zo duidelijk en concreet mogelijk opgesteld moeten zijn. Voorbeelden van onduidelijke formulering zijn: 'een eerste vorm van uitvoering' in de IT in Burundi of 'een goed verloop van'/de bereidheid om' in de IT in DR Congo. Deze onduidelijke omschrijving zorgt ervoor dat tijdens de uitvoering van de variabele schijf opnieuw onderhandeld moet worden met het partnerland over de modaliteiten en het karakter van bepaalde criteria. Daarnaast moeten de criteria die opgesteld worden, de belangrijkste uitdagingen reflecteren op vlak van goed bestuur, democratische ruimte (persvrijheid, vrijheid van meningsuiting...), mensenrechten... Dit kan dus

niet enkele via technische indicatoren (cf. CPIA, IMF scores), waarop België zich naar ons mening momenteel te sterk baseert. 11.11.11 pleit voor het gebruik van indicatoren die deze uitdagingen beter reflecteren. We denken hierbij aan de indicatoren uit de PRSP van het partnerland die betrekking hebben op de rechtstaat, democratie, justitie etc. Dit zijn immers indicatoren uit de eigen nationale strategie, hét referentiekader, en dus indicatoren waarvan het eigenaarschap groter is. Daarnaast kan ook gebruik gemaakt worden van andere bestaande indexen i.v.m. democratie en governance zoals Mo Ibrahim, Democracy Index (EIU), Press Freedom Index (Freedom House), Transparency Index, etc.

- **De evaluatie:** Het moet duidelijk zijn wie deze criteria evalueert en hoe dat zal gebeuren. Dit zou ook op voorhand duidelijk omschreven moeten zijn in de ISP. Concretere criteria faciliteert deze evaluatie natuurlijk.
- **De uitbetaling:** De uitbetalingsvoorwaarden moeten onmiddellijk openbaar gemaakt worden (internationale belofte binnen de Accra Agenda for Action). Daarenboven moet er concreter omschreven zijn in het ISP wat er gebeurt bij een eventuele negatieve evaluatie van de IT. Tot slot moet het ook duidelijk zijn wat de rol van de politieke context is bij uitbetaling.
- Een deel van de IT moet **besteed** worden aan 'goed bestuur' (GB) processen. Dit is momenteel geen verplichting. De IT moet besteed worden in de prioritaire sectoren van de ISP. Dit is voor 11.11.11 een gemiste kans. Het zou getuigen van een meer vernieuwende aanpak om na te gaan of deze enveloppe ook gebruikt kan worden voor het verder ondersteunen van GB en dit zowel rechtstreeks (als het deel uit maakt van het ISP) als onrechtstreeks (in elke sector kunnen aspecten van goed bestuur ondersteund worden, ook al staat dit niet zo vermeld in de ISP).
- Vervolgens kan de beslissing over de IT Burundi een precedent scheppen voor de beslissing in andere landen, zoals DR Congo en Rwanda. Hoewel België in elk partnerland zijn eigen politieke beleidsdialoog voert, kunnen bepaalde beslissingen rond voorbeeld uitbetalingsmodaliteiten of de houding ten opzichte van het niveau van de al dan niet verwezenlijking van criteria een bepaalde impact hebben op de beleidsdialoog in andere landen. 11.11.11 vindt dat het belang van coherentie met andere IT's in de Regio van de Grote Meren niet uit het oog mag worden verloren.
- Daarnaast is Burundi de ideale case om te bekijken in welke mate de politieke context meegenomen mag of kan worden in de beslissing over de al dan niet uitreiking van de IT. Welk politiek signaal geeft de Belgische ontwikkelingssamenwerking als er buiten de behaalde

criteria geen vooruitgang is op vlak van goed bestuur, corruptie en democratische waarden. Zo gaat het in Burundi sinds de verkiezingen in 2010 immers

op vlak van democratische ruimte en veiligheid sterk achteruit (zie contextanalyse).

Overzicht Voorwaardelijke Enveloppe Goed Bestuur in Centraal-Afrika

• **Burundi:**

- ISP 2010-2013 (150m€)
- 50m€ - 4 voorwaarden:
 - 1) Verklaring van 2 observatiemissies (EU en Belgische parlementairen, indien aanwezig) dat de verkiezingen 2010 over het algemeen eerlijk zijn verlopen.
 - 2) Goedkeuring van het actieplan van de Nationale Strategie voor Goed Bestuur en Strijd tegen Corruptie door het Politiek Forum van de GCP (Group de Coordination des Partenaires), en het begin van zijn uitvoering.
 - 3) Een CPIA indicator hoger of gelijk aan 2.5.
 - 4) Opeenvolgende positieve beoordelingen door de FRPC (Facilité pour la Réduction de la Pauvreté et pour la Croissance) door het IMF.
- Uitkering: in november 2011 zou deze beslissing genomen worden, maar in het kader van een Speciaal Partnercomité, op basis van een gemeenschappelijk voorbereid rapport uitgesteld tot eerste helft 2012. Deze beslissing werd nogmaals verdaagd tot eind mei 2012.
- Besteding: in het ISP zelf wordt niets vermeld hoe de voorwaardelijke enveloppe gebruikt zal worden, met name in welke sectoren van de ISP.

• **RDC:**

- ISP 2010 – 2013 (400m€)
- 100 m€ - 4 voorwaarden:
 - 1) Een goed verloop van het verkiezingsproces in DR Congo voor het einde van 2011
 - 2) De bereidheid om de score van DR Congo in het Doing Business rapport substantieel te verbeteren.
 - 3) De bereidheid om een gelijke of betere score op de CPIA-indicator van de Wereldbank (Country Policy and Institutional Assessment: beoordelingen van de kwaliteit van het beleid en de instellingen van een land) te halen.
 - 4) De bereidheid om verder vooruitgang te maken bij het IMP en te komen aan een opeenvolging van positieve review door het door de IMF goedgekeurde programma voor armoedebestrijding (FRPC).
- Uitkering is voorzien in het najaar 2012
- Besteding is niet specifiek omschreven in de tekst

• **Rwanda:**

- ISP 2011-2011-2014 (160m€)
- 40m€ - 3 voorwaarden:
 - 1) Voldoende vooruitgang in de politieke dialoog (artikel 8 van de Cotonou-akkoorden) in 2011 en 2012.
 - 2) Vooruitgang met betrekking tot het derde component van de CPAF - Enhanced Gains through Good Governance – beoordeeld door de Joint Budget Support Review en bevestigd door het behalen van 75% van de gerelateerde indicatoren.
 - 3) Vooruitgang met betrekking tot de 'Media Development' zoals vastgesteld door de Joint Assessment Governance en bevestigd door een score van 2,5 in de IREX-Media Sustainability Index en Professional Journalism Index. Als deze indicatoren niet beschikbaar zijn op het moment van de Mid-Term Review zullen vergelijkbare indicatoren (op vlak van inhoud, internationale aanvaarding en jaarlijkse evaluatie) gebruikt worden.
- Uitkering: beslissing voorzien na MTR (mid-term review) van ISP, sept./okt. 2013
- Besteding: in ISP wordt vermeld: het aanvullende bedrag zal besteed worden in de sectoren van het ISP.

2. Case Burundi

2.1. Contextanalyse 11.11.11 van Burundi sinds 2010

Politieke situatie

- Na de verkiezingscyclus van 2010, waaruit de meeste oppositiepartijen zich hebben teruggetrokken uit protest tegen het volgens hen frauduleuze verloop van de lokale verkiezingen, zijn zowel de belangrijke ministerposten, als het parlement in handen van de meerderheidspartij CNDD-FDD. Het gevaar is groot dat Burundi opschuift naar een systeem waarbij slechts één partij de hele macht in handen heeft.
- De afwezigheid van echte oppositie in het parlement heeft bovendien tot gevolg dat er weinig democratisch weerwerk wordt geboden wanneer gedebatteerd of gestemd moet worden over wetsvoorstellen of een eventuele grondwetsherziening voorzien voor 2012.
- ADC Ikibiri, de coalitie van oppositiepartijen die de verkiezingen in 2010 hebben geboycot, staat onder druk. Enerzijds heeft de boycot niet de verwachte effecten gehad en kan men zich afvragen of de terugtrekking een ernstige inschattingsfout was van de coalitie. De coalitie kan immers haar rol van oppositie daarom niet spelen via de democratische instellingen. De regering geeft bovendien geen blijk van politieke wil tot dialoog met ADC Ikibiri. Anderzijds wordt ze geconfronteerd met politieke intimidaties, arrestaties en verdwijningen. Sommige leden van ADC Ikibiri worden door de overheid beschuldigd achter de rebellie en het geweld in het land te zitten, en worden herhaaldelijk geconvoceerd.

Veiligheid

- De onveiligheid in Burundi is toegenomen sinds de verkiezingen van 2010: vooral in 2011 was er sprake van buitengerechtelijke executies over heel het land van mensen die banden hebben met oppositiepartijen/rebellengroepen. De moordpartij in een bar in Gatumba op 18 september maakte de toenemende onveiligheid in het land op een schrijnende manier duidelijk. De overheid trad na deze tragedie, die een dodentol eiste van 36 slachtoffers, met een verhoogde repressie op.

Democratische ruimte

- Intimidaties, arrestaties en (onwettige) opsluitingen van civil society, mensenrechtenactivisten, advocaten, journalisten nemen toe. Vb. Begin februari 2012 werd Faustin Ndikumana, voorzitter van PARCEM, een partner van 11.11.11, onwettig gearresteerd. In een brief aan de minister van Justitie en via de media, stelde Faustin Ndikumana de wanpraktijken die plaatsvonden tijdens rekruteringen bij het Ministerie van Justitie, aan de kaak. Hierop diende de minister van Justitie klacht in wegens laster. Pas twee weken later mocht hij de gevangenis op borgsom verlaten. De aanklacht is nog steeds hangende. Het openbaar ministerie vordert 10

jaar opsluiting van Faustin zelf, met een boete van 1 miljoen BIF. De Minister van Justitie zelf vraagt een schadeloosstelling van 160 miljoen BIF. Een ander voorbeeld is de levenslange veroordeling van onderzoeksjournalist van Radio Bonesha en correspondent van RFI, Hassan Ruvakuki op 20 juni 2012. Hij werd gearresteerd nadat hij een audio-statement had opgenomen van Pierre Claver Kabirigi, die claimde de leider van een nieuwe rebellie te zijn. Ruvakuki werd veroordeeld omdat hij een van de organisatoren zou zijn van deze terroristische groepering die aanvallen op Burundi plande. De Burundese media en civiele maatschappij reageren zeer sterk op deze veroordeling.

- Verschillende manifestaties, sensibiliserings- en lobbyacties (vb. wetsvoorstel rond successierechten waarin erfrecht voor de vrouw is opgenomen) of persconferenties (vb. over de te hoge prijzen of het HRW rapport over politieke buitengerechtelijke executies) worden verboden of onmogelijk gemaakt.
- In de postelectorale context en door het ontbreken van een parlementaire oppositie, wordt de civiele maatschappij in toenemende mate beschouwd als politieke oppositie en wordt ze ervan beschuldigd de bevolking op te ruien en onwaarheden te verkondigen.

Mensenrechten/Onafhankelijke rechtssysteem

- De oprichting van de Mensenrechtencommissie is een goede zaak, maar voorlopig heeft deze commissie onvoldoende middelen om te functioneren en dus nog te weinig effectieve slagkracht in de praktijk;
- Begin februari 2012, drukte de Europese Unie nog zijn bezorgdheid uit over de onafhankelijkheid van justitie in Burundi, gebaseerd op enkele lopende zaken, namelijk de zaak i.v.m. de aanslag in Gatumba en de zaak i.v.m. de moord op voormalig vicepresident van OLUCOME, Ernest Manirumva.
- Het proces Manirumva werd sinds begin april 2012 hervat, maar opnieuw werd de hoop op het hernieuwen of verdiepen van het onderzoek naar de ware opdrachtgevers en daders van de moord, snel gefnuikt. Sinds 22 mei 2012 heeft het gerecht 8 mensen veroordeeld tot levenslang, 3 personen tot 20 jaar en 3 personen tot 10 jaar veroordeeld. Vanuit de civiele maatschappij in Burundi is sterke reactie gekomen op deze uitspraak, aangezien bepaalde pistes nooit zijn onderzocht. Ze trekken de onafhankelijkheid van justitie sterk in twijfel. Dit is een zaak met een enorme symbolische waarde, zowel o.w.v. de persoon die is vermoord (mensenrechtenactivist die streed tegen corruptie), als o.w.v. de nationale en internationale aandacht die eraan wordt geschonken, al drie jaar lang (zowel Burundese bevolking als internationale gemeenschap).

Goed Bestuur

- De nationale Strategie voor Goed Bestuur en de strijd tegen corruptie is einde 2011 goedgekeurd door het Politiek Forum, en door de Ministerraad. De toenma-

lige Minister voor Goed Bestuur was een drijvende kracht achter deze strategie. Daarom kan de vraag gesteld worden of haar uitvoering, waaraan men in 2012 zou beginnen, zal bemoeilijkt worden door de recente vervanging van deze Minister.

- Strijd tegen de corruptie: de President spreekt over 'zero tolerance' inzake corruptie, maar deze beloftes worden niet omgezet in de praktijk.

2.2. Toepassing Voorwaardelijke Enveloppe

2.2.1. Voorwaarden

De voorwaarden van de IT in de ISP met Burundi leggen nadruk op goed bestuur, corruptie, verkiezingen wat op moment van ontwerp IT een goede keuze was. Vooral de voorwaarde i.v.m. Nationale Strategie Goed Bestuur en Strijd tegen Corruptie heeft ervoor gezorgd dat België de thema's goed bestuur en anti-corruptie herhaaldelijk op de tafel kon leggen, en de totstandkoming en inhoud van de strategie positief kon beïnvloeden.

Bij de beoordeling van de voorwaarden had men volgens 11.11.11 kunnen bepalen om ook rekening te houden met de analyses van de Burundese civiele maatschappij en het belang van respect voor de rechten van de mens en voor de burgerlijke en politieke vrijheden.

- Beoordeling per voorwaarde:
 - 1) Verklaring van 2 observatiemissies (EU en Belgische parlementairen, indien aanwezig) dat de verkiezingen 2010 over het algemeen eerlijk zijn verlopen. Zoals in de contextanalyse ook duidelijk naar voor komt, hebben de Burundese oppositiepartijen de verkiezingen geboycot wegens volgens hen groot-schalige fraude. Buiten enkele kleine onregelmatigheden hebben zowel de Europese observatiemissie als de Belgische delegatie binnen AWEPA geen grootschalige fraude vastgesteld.
 - ✓ EU observatiemissie: "Le processus électoral s'est déroulé, jusqu'à présent, en accorde avec les normes internationales en matière d'élections démocratiques."¹
 - ✓ AWEPA verklaring: "The Belgian delegation also had no complaints about the results of those elections."²
 - 2) Goedkeuring van het actieplan van de Nationale Strategie voor Goed Bestuur en de Strijd tegen Corruptie door het Politiek Forum van de GCP (Group de Coordination des Partenaires), en het begin van zijn uitvoering.
 - ✓ De nationale Strategie voor Goed Bestuur en de Strijd tegen Corruptie is einde 2011 goedgekeurd door het Politiek Forum, en door de Ministerraad.

1 <http://www.eueom.eu/burundi2010/home?LANG=fr>

2 FMA bulletin 32/September 2010, p12.

In september 2011 werd de beslissing over de IT in Burundi uitgesteld naar begin 2012 aangezien de onderhandelingen binnen de Burundese overheid en partnerlanden van Burundi, waar België de lead had, over de inhoud van deze strategie in een vergevorderde fase zaten. De variabele schijf heeft, zoals reeds vermeld, een grote rol gespeeld tijdens deze politieke dialoog, voornamelijk rond de gevoelige thema's zoals corruptie.

- ✓ 'Het begin van uitvoering' van de Nationale Strategie voor Goed Bestuur en de Strijd tegen Corruptie is een onderdeel van het criteria dat bij 11.11.11 sterke vragen oproept.

Als eerste omdat dit criteria zeer vaag geformuleerd is en op voorhand geen modaliteit van evaluatie is voorzien. Begin 2012 was er nog grote onduidelijkheid bij de Belgische ontwikkelingssamenwerking – en we veronderstellen ook bij de Burundese overheid – hoe dit criteria in rekening gebracht zou worden.

Vervolgens was het ook zeer onduidelijk hoe zwaar dit onderdeel zou doorwegen op de beslissing. Tijdens het bezoek van de Burundese minister Kavakure op 18 januari 2012³ uitte minister Magnette zich immers zeer optimistisch over de uitkering van de IT en verklaarde hij dat de vier voorwaarden voldaan waren. Elk Burundees ministerie kreeg daarna echter de boodschap om het 'begin van uitvoering' op vier maanden toch nog te bewijzen door een dossier op te stellen met gedane en geplande acties gelinkt aan de Nationale Strategie voor Goed Bestuur en de Strijd tegen Corruptie. Blijkbaar was het gewicht van 'het begin van uitvoering' toch zwaarder dan gecommuniceerd werd.

Tijdens het partnercomité van 31/05 en 01/06 zijn de actieplannen rond GB en corruptie van de verschillende Burundese ministeries besproken worden.

Enkele **vragen** die 11.11.11 zich stelt bij IT van Burundi, zeker met betrekking tot deze voorwaarde:

- Wie evalueert deze dossiers van de ministeries, wie heeft hier ownership?
- Hoe transparant zal de uiteindelijke beslissing rond de 'eerste vorm van uitvoering' zijn?
- Op welke manier gebeurt de beslissing van dit criteria?
- Wie beslist om de beslissing uit te stellen?
- In welke mate is dit nog een wederzijdse dialoog?

- 3) Een CPIA indicator hoger of gelijk aan 2.5
 - ✓ score van Burundi was in 2011 gelijk aan 3,2⁴

3 http://diplomatie.belgium.be/nl/Newsroom/Nieuws/Perscommuniques/buitenlandse_zaken/2012/01/ni_180112_ontvangst_brurundese_minister_buza.jsp

4 (http://www.afdb.org/fileadmin/uploads/afdb/Documents/Project-and-Operations/2011%20Detailed%20CPIA-FOR%20DISCLOSURE__SS.xls)

4) Opeenvolgende positieve beoordelingen van de FRPC (Facilité pour la Réduction de la Pauvreté et pour la Croissance) door het IMF

- ✓ Het IMF heeft zich meermaals ‘algemeen positief’ geuit tijdens perscommunicaties na missies.⁵
- ✓ Het IMF heeft een nieuw ECF akkoord voor drie jaar gesloten :_“The macroeconomic outlook remains broadly positive but subject to risks” ; “Program performance has been satisfactory despite the difficult post-conflict environment”; “On the basis of the authorities’ achievement and the strength of their economic program, staff recommends completion of the seventh and last review under the current ECF arrangement, and approval of a new three-year ECF arrangement. Overall, implementation of the program has been satisfactory.”⁶

2.2.2 Beslissing

Indien aan de voorwaarden voldaan zijn, vindt 11.11.11 dat de IT ook uitgekeerd moet worden, voor de voorspelbaarheid van hulp en de geloofwaardigheid van België in zijn politieke dialoog.

Zoals hierboven is aangetoond is aan alle voorwaarden voldaan, *onder voorbehoud voorwaarde 2*. Hier heeft 11.11.11 nog wel vragen tot verduidelijking en transparantie aan minister Magnette over de beslissing rond de ‘eerste vorm van uitvoering’ van criteria 2.

Hoe sterk mag de globale politieke en socio-economische context in Burundi doorwegen op de politieke beslissing rond de IT? 11.11.11 stelt de voorspelbaarheid van hulp voorop, maar het blijft belangrijk om ruimte te laten om deze mee te nemen bij analyse en evaluatie van de criteria. Indien de algemene context in acht genomen wordt, moet dit in de eerste plaats **op voorhand** overeengekomen zijn met het partnerland en zou dit en de modaliteit hiervan ook duidelijk omschreven moeten zijn – vb. met een ‘onder voorbehoud dat’ clause – in het ISP.

In het huidige ISP met Burundi is deze clause nog niet aanwezig, waardoor het behalen van de voorwaarden, in het kader van de voorspelbaarheid van hulp, primeert. Het valt echter niet te ontkennen dat het uitkeren van de IT op dit moment in Burundi, na een jaar van buitengerechtigde politiek geïnspireerde executies, grote corruptieschandalen en stijgende intimidaties naar de civiele maatschappij toe zeer gevoelig ligt en politiek geen juist signaal geeft.

5 (<http://www.imf.org/external/pubs/ft/survey/so/2012/car012312a.htm>)

6 (IMF. 02/02/2012. Burundi: Seventh Review Under the Three-Year Arrangement Under the Extended Credit Facility and Request for a New Three-Year Arrangement Under the Extended Credit Facility - Staff Report; Staff Supplement; Press Release on the Executive Board Discussion; and Statement by the Executive Director for Burundi. <http://www.imf.org/external/pubs/cat/longres.aspx?sk=25702.0>)

11.11.11 vraagt dan ook met aandrang indien de minister van ontwikkelingssamenwerking Magnette beslist om de IT uit te keren, **hij zijn boodschap sterk nuanceert én duidelijk moet communiceren hoe en met welke focus hij de politieke dialoog met Burundi wil verder zetten.**

Gezien de huidige politieke situatie in Burundi, blijft het volgens 11.11.11 essentieel om in de Belgo-Burundese samenwerking nadruk te leggen op ‘governance’, opdat dit niet tot een louter transversaal thema wordt, maar ook een doelgerichte technische en kwalitatieve financiële steun geniet.

Minister Magnette reist waarschijnlijk naar Burundi voor de 50 jaar onafhankelijkheidsviering op 1-2 juli. **11.11.11 raadt de Minister ten sterkste af tijdens deze officiële plechtigheid zijn beslissing kenbaar te maken**, aangezien kritische genuanceerde politieke boodschappen tijdens dergelijke protocolaire plechtigheden vaak het feestgedruis niet overstijgen.

2.2.3 Uitbesteding

Indien er beslist wordt tot toekenning van de IT, wil 11.11.11 nu reeds benadrukken dat aangezien het instrument IT en haar indicatoren zijn uitgedacht met als doelstelling goed bestuur en de politieke dialoog hieromtrent in Burundi te bevorderen en in het licht van de huidige politieke context in Burundi, er ook **bij de besteding ervan dient rekening gehouden te worden met het bevorderen van goed bestuur in Burundi.**

11.11.11 is zich er ten volle van bewust dat het onmogelijk is om 50m€ te besteden uitsluitend en rechtstreeks ter ondersteuning van goed bestuur. Bovendien heeft België zich geëngageerd om deze bijkomende enveloppe aan te wenden ter ondersteuning van de interventiesectoren van het huidige ISP. Daarom dienen niet enkel mogelijkheden te worden onderzocht om goed bestuur en anti-corruptie rechtstreeks te ondersteunen (aangezien goed bestuur een prioritaire aandachtssector is in het ISP), maar moet ook naar pistes worden gezocht om goed bestuur transversaal maar expliciet te ondersteunen in de drie interventiesectoren van het ISP.

- Rechtstreekse ondersteuning van goed bestuur in Burundi
11.11.11 is van mening dat de Nationale Strategie Goed Bestuur en Strijd tegen Corruptie, niet enkel een determinerende factor is bij het beoordelen van de voorwaarden voor het uitreiken van de voorwaardelijke enveloppe, deze strategie vormt ook de leidraad om, in het kader van de besteding van de 50m€, naar mogelijkheden te zoeken voor het rechtstreeks investeren in de ondersteuning van goed bestuur in Burundi.⁷

7 11.11.11 is zich ervan bewust dat de Belgische Ontwikkelingssamenwerking zich reeds heeft geëngageerd, in het kader van het ISP, tot een investering ter ondersteuning van de uitvoering van deze Strategie, met de nadruk op de ondersteuning van het Secretariaat dat deze uitvoering dient te coördineren, alsook op de ondersteuning van de strijd tegen de corruptie in Burundi.

Er zijn talrijke bijkomende mogelijkheden voor een extra kapitaalinjectie ter ondersteuning van de uitvoering van de Strategie. Zo zou, volgens 11.11.11, een programma ter ondersteuning van goed bestuur in Burundi, zich kunnen concentreren op volgende elementen uit de Strategie:

- Ondersteuning van de uitwerking van een wettelijk kader voor de organisatie van vrije, transparante en eerlijke verkiezingen in 2015 door de herziening van het wettelijk kader (Kieswet, Grondwet), het garanderen van de vrijheid van politieke partijen (Wet op de politieke partijen en hun financiering, vraagstuk rond gebruik van staatsmiddelen voor kiescampagnes, etc.) en de vrije deelname van de burgers aan het verkiezingsproces (sensibilisering, vrij en beschermd lidmaatschap van politieke partijen, etc.), alsook door de ondersteuning van de een transparant en onafhankelijk functioneren van de CENI (Nationale Onafhankelijke Kiescommissie)
 - Versterking van de doeltreffendheid en verantwoordelijkheid van politieke instellingen en actoren via capaciteitsversterking van het Parlement (m.b.t. het uitwerken van wetsvoorstellen en de controle op overheidsacties) en hun samenwerking met de civiele maatschappij, alsook via capaciteitsversterking van lokaal verkozenen (m.b.t. hun rol in de ontwikkeling van hun gemeente en het opstellen van hun ontwikkelingsprogramma's)
 - Bevorderen en versterken van de rechten van de mens, door het ondersteunen van het Ministerie van de Rechten van de Mens in de uitwerking van een vormingsprogramma over mensenrechten en van een capaciteitsversterkingsprogramma voor civiele maatschappij organisaties, alsook in de uitwerking van een wettelijk kader ter bescherming van mensenrechtenactivisten.
 - Ondersteunen van de groei van een dynamische en verantwoordelijke civiele maatschappij, door de ondersteuning van het Ministerie van Binnenlandse Zaken in de uitwerking van een wettelijk kader en in de samenwerking en capaciteitsversterking van de civiele maatschappij organisaties
 - Bijkomende ondersteuning van het justitieprogramma van het huidig ISP
 - Ondersteuning van de verbetering van de coördinatie en het beheer van de buitenlandse hulp aan Burundi alsook de opvolging van de CSLPII, door een bijkomende ondersteuning aan de structuur GCP, in het bijzonder aan de werking van de Sectoriële Groepen en de betrokkenheid van de civiele maatschappij hierin
 - Ondersteuning van het decentralisatieproces in Burundi
- **Onrechtstreekse ondersteuning van goed bestuur in de verschillende sectoren door:**
 - de uitvoering van de sectorprogramma's 'governance gevoelig' te maken, door in elke sector relevante uitdagingen en hiermee verband houdende indicatoren i.v.m. goed bestuur ex ante te identificeren die worden toegepast ex post bij de monitoring en evaluatie van de programma's. Bijvoorbeeld:
 - *Aanpak van corruptie en wanpraktijken in de sector:*
 - vb. onderwijs: corruptie bij uitreiking diploma's en aankoop schoolboeken, absentisme van leerkrachten, gebrek aan participatie van ouders aan het schoolbeleid, gebrek aan financiële slagkracht op lokaal niveau, gebrek aan monitoring van de kwaliteit van het onderwijs (kwaliteitstoets);
 - vb. gezondheidszorg: corruptie bij aankoop en verdeling medicijnen, informele betalingen ziekenhuizen, financieel wanbeheer ziekenhuizen.
 - *Bevorderen van de kwaliteit van de beleidsdialoog op basis van impactindicatoren*
 - *Bevorderen van participatie van de civiele maatschappij aan de beleidsdialoog* (vb. in de Sectoriële Groepen)
 - *Bevorderen van participatie van de lokale besturen aan het beleid in de sector* (vb. Basket Fund Onderwijs: decentralisatie van financiële middelen naar de gemeenten/scholen)
 - de versterking van de betrokken ministeries ter voorbereiding op de voorziene institutionele hervormingen waarbij de ministeries meer financiële autonomie zouden krijgen.

11.11.11 vzw
Vlasfabriekstraat 11 - 1060 Brussel
www.11.be

CONTACT

Line Risch – Beleidsmedewerker Centraal-Afrika (Goed Bestuur/Democratisering)
Line.Risch@11.be
+32 2 536 11 50

Griet Ysewyn – Beleidsmedewerker Officiële ontwikkelingsbeleid
Griet.Ysewyn@11.be
+32 2 536 11 45

Griet Seurs – Coördinator landenkantoor Burundi/Rwanda
Griet.Seurs@11.be
+257 79 368 691